

Microsoft Office 365 in de Onderwijspraktijk
*Een persoonlijke & flexibele leer en werkomgeving
voor Hogeschool Leiden*

Mariëtte Siemons, Nico Juist & Robert Elbers
kennisdelingbijeenkomst Office 365 | 13 april 2018

Digitale Leer- en Werkomgeving

DLWO *(definitie, vrij naar Surf, 2010)*

De digitale leer en werkomgeving (DLWO) van Hogeschool Leiden is een - door de hogeschool georganiseerd - samengesteld geheel van systemen voor onderwijs & leren, werken & onderzoeken.

"Visie op de Digitale Leer en Werkomgeving"

Ambitie uit nieuw instellingsplan 2017-2022:

"de elektronische leeromgeving van de hogeschool ontwikkelen tot een volwaardige digitale leer- en werkomgeving" (DLWO)

De door **CvB vastgestelde visie** op de DLWO wordt gerealiseerd in drie samenhangende programma's.

Gehanteerd concept "**best of breed**" een stabiele functionele basis uitgebreid met specifieke functionaliteit naar didactische of beroepsdomein-specifieke behoefte.

Waarom "best of breed"?

- Hogeschool omvat vijf faculteiten met 25 opleidingen die op verschillende verscheidene domeinen

- Het onderhouden van deze diversiteit kost steeds meer geld en, om deze diversiteit te behouden, zijn er steeds meer ICT-diensten die niet meer specifiek zijn voor één groep, zoals communicatie per e-mail, chat, videoconferentie, samenwerken aan documenten, uitwisselen van informatie en data, tekstverwerking, presentatie van resultaten of voortgang, etc.

- Deze grote verscheidenheid aan ICT-diensten heeft geleid tot de ontwikkeling van nieuwe DLWO's om in deze behoefte te voorzien

- Dit vraagt om een stabiel functioneel kader waarin de ICT-diensten kunnen worden geïntegreerd en verrijkt met inhoud en functionaliteit.

Belang generieke diensten?

Hoewel ieder werkveld zijn specifieke activiteiten blijft houden en dus ook specifieke ICT nodig heeft, zijn er steeds meer ICT-diensten die niet meer specifiek zijn voor één groep, zoals communicatie per e-mail, chat, videoconferentie, samenwerken aan documenten, uitwisselen van informatie en data, tekstverwerking, presentatie van resultaten of voortgang, etc.

Iedere groep gebruikt dergelijke generieke voorzieningen met een andere soort inhoud en een ander doel terwijl de functionaliteit gelijk blijft. Ze zijn content- en doelneutraal.

Advies DLWO WTR SURF 2010

Kaders & uitgangspunten

OPEN tenzij

De omgeving wordt zo transparant mogelijk, dat betekent dat alle onderdelen zoveel mogelijk toegankelijk zijn, tenzij er een goede reden is informatie af te schermen.

STANDAARD tenzij

In principe worden standaardapplicaties gebruikt en wordt geen "maatwerk" software aangeschaft of gemaakt.

CLOUD tenzij

De hogeschool kiest ervoor zo min mogelijk ICT systemen in eigen beheer te houden maar de hosting van applicaties uit te besteden, mits de hosting voldoet aan wettelijk kaders zoals beschreven in het HO-normen-kader opgesteld door SURF.

GOED BEVEILIGD, PRIVACY GEWAARBORGD

De hogeschool biedt een veilige omgeving voor leren, studeren en onderzoeken, die voldoet aan de kaders van wettelijke verplichtingen. WHW en AVG proof

OPTIMALISATIE VAN TOEPASSING VAN BESTAANDE DIENSTEN EN SYSTEMEN

De DLWO als samenstel van systemen bestaat uit bronsystemen, generieke applicaties en applicaties met een specifiek doel of gebruik. In dit geheel van systemen worden applicaties zo optimaal mogelijk gebruikt. Dit geldt voor "bronsystemen", zoals de rooster applicaties, het student-volgsysteem en voor generieke platformen, zoals Microsoft Office 365.

Doelen van de DLWO

- *dus niet expliciet leeromgeving...*

Het faciliteren van studenten bij het volgen van onderwijs en uitvoeren van studie activiteiten.

Het gericht/gepersonaliseerd ontsluiten van (praktische) informatie aan studenten en medewerkers.

Het faciliteren van digitaal samenwerken (formeel en ad hoc) door medewerkers

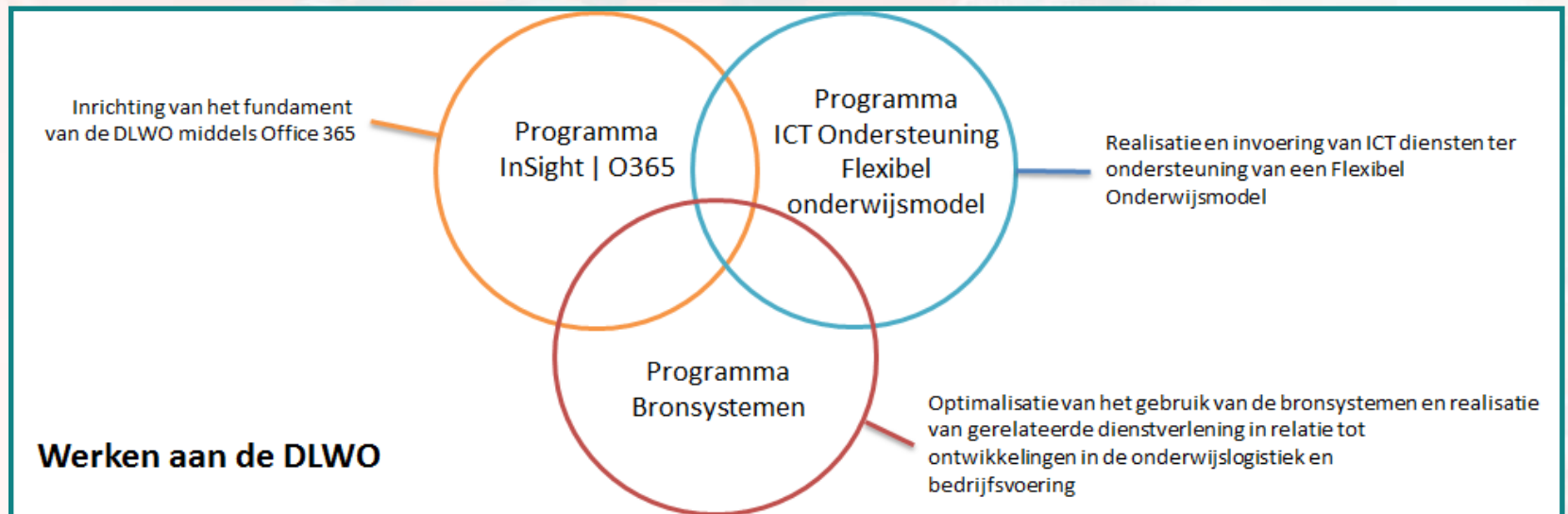
Het faciliteren van docenten en onderwijskundigen in het aanbieden, begeleiden en monitoren van het onderwijsproces, waarbij ruimte wordt geboden voor alle varianten binnen het onderwijsinhoudelijk proces.

Het faciliteren van digitaal samenwerken tussen studenten (onderling) en docenten en waar nodig, met externen.

Het gericht/gepersonaliseerd ontsluiten van informatie over medewerkers en studenten in het kader van professionalisering/functioneren dan wel studievoortgangsmonitoren en begeleiding, binnen de wettelijke kaders die daarvoor gelden.

Drie programma's in samenhang

- De Visie wordt gerealiseerd in samenspel van programma's en projecten.
- Drie strategische programma's kort toegelicht:

Drie programma's

Overig

Bedrijfsvoering
Faculteiten & Diensten

Financieel
Systeem

MIS

Roostering

Facilitair
Management

Onderwijs
Werkplaats

[Dossiergericht
werken]

Toets
Werkplaats

[Dossiergericht
werken]

INFORMATION FRAMEWORK

Toets
Inlever Portaal

SiS

HRM
Systeem

DLWO generiek fundament

mail, agenda, presentatie, tekstverwerking, opslag, ...

Portaal
Medewerker

Portaal
Docent

Onderwijsuitvoering
Faculteiten

Onderwijs
Publicatie

DLO Componenten
Onderwijsuitvoering

Basis LMS

Groepsvorming Docent | Student
Onderwijsinhoudelijke communicatie
Distributie van bestanden

Formatief Digitaal
Toetsen

Content Gestuurd
Leren

Video
& Weblectures

Feedback
Gestuurd Leren

Portfolio

DLO Componenten
Assessment

Digitaal Inleveren
& Nakijken

Plagiaat Controle

Stage/afstudeer
dossier

Plagiaat Controle

Summatief
Digitaal Toetsen

Portaal
Student

Delen van
informatie

Keuze en positionering - Office365

Historie:

- 2012 Migratie van mail en agenda voor medewerkers en studenten
- 2012-2015 alle functionaliteit aan (excl. SharePoint)
- 2015-2017 invulling geven aan "dossier-gericht werken" in SP
- Visie DLWO:
 - 85-90% van **huidig** gebruik Blackboard is realiseerbaar in Office 365 Group
 - Generiek functioneel fundament binnen de DLWO van Hogeschool Leiden

Ontbrekende didactische functionaliteit:

- Digitaal Inleveren en nakijken
- Content gestuurde leeromgeving
- Adaptieve leeromgeving
- Formatief digitaal toetsen
- Portfolio?
- Gevulde leeromgevingen; bv. uitgevers, beroepsgericht
- Summatief digitaal toetsen
- Stage en afstudeerproces

Europees aanbesteed in
najaar 2017

Project InSight: Strategie (1)

- Office 365 niet “App voor App” in voeren maar op zoek naar toegevoegde waarde
- Focus op samenwerken (SharePoint en 0365 Groups)
 - Bottom-up: in experimenten met het Onderwijs en Bedrijfsvoering op een iteratieve manier passende toepassingen verkennen/ontwikkelen/configureren (+ ontdekken wat niet past)
- Lancering van eerste op 0365 gebaseerd portaal `mijn.hsleiden.nl`
- **Parallel met deze ontwikkelingen is de Visie op DLWO uitgewerkt**

Programma Insight: Strategie (2)

- Begin 2017 is de Visie op DLWO vastgesteld
- Vanaf 2017 strategisch Programma met 4 pijlers waarin de visie wordt vertaald
- Vanaf nu

Wat verstaan we onder een 0365 dienst?

1. Onderwijs

- Onderwijs
- Onderwijs
- Onderwijs

- In samenwerking met gebruiker ontwikkeld en door gebruiker functioneel geaccepteerd
- De dienst is volledig in beheer
 - Ondersteuningsniveau is bepaald
- Er is een dienstbeschrijving (ook online)
- Er is trainingmateriaal beschikbaar
- Er is documentatie beschikbaar

Met andere woorden: de functionaliteit ligt op de plank om breder ingezet te worden.

2. Toetsdiensten:

1. Toetswerkplaats (SharePoint)
2. Toetsinleverportaal (SharePoint)
3. Digitaal Inleveren & Nakijken (Gradework)

Programma Insight: Strategie (3)

3. Interne Communicatiediensten:

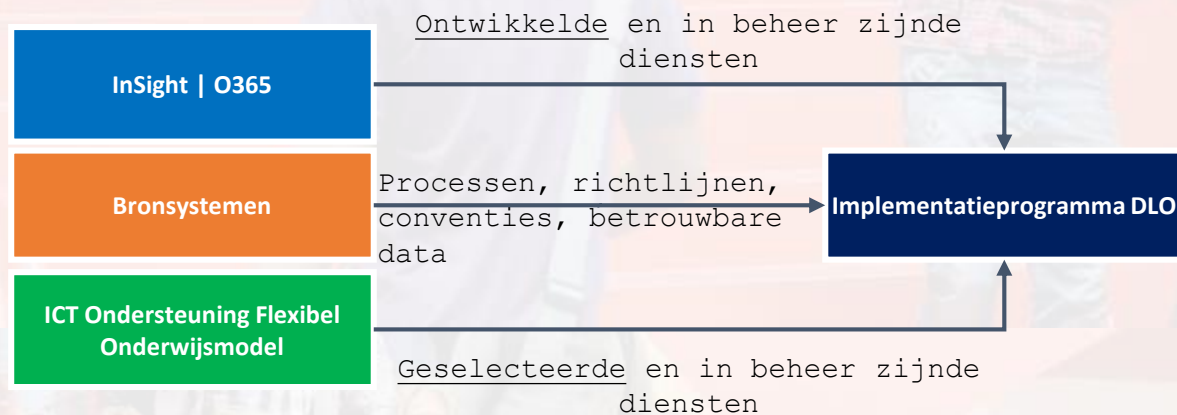
1. Portaal mijn.hsleiden.nl (SharePoint)
2. Praktische Informatie (SharePoint)
3. Opleidingswijzer (SharePoint Communication)
4. Mijn.hsleiden berichtenbus (Azure?)

4. Algemene diensten:

- Positionering generieke diensten
 - Alles staat aan m.u.v. SharePoint, Teams & Stream
- Invoering beheermodel (goud, zilver, brons)
- Algemene opleiding "All you can Office"

Implementatiestrategie

- De resultaten uit de 3 programma's komen samen bij de invoering:
 - Ontwikkelde O365 diensten(InSight)
 - Geselecteerde DLO componenten (Flex)
 - Voorwaardelijke registraties in de Bronsystemen
- Implementatieprogramma Digitale Leeromgeving

Implementatiestrategie (2)

- Implementatiestrategie leunt op:
 - Gebruikersorganisatie is eigenaar van de verandering
 - Cafeteria model i.c.m. best-of-breed model
 - Minimaal niveau van digitale vereisten:

"Digitale basisinrichting"

Aanvullende functionaliteiten

- Functionaliteit die een opleiding wil inzetten ter ondersteuning van het onderwijs
- Functionaliteiten worden niet door de hogeschool ondersteund

DLO Componenten

- Op basis van behoefte van de opleiding
- DLO Componenten die door de hogeschool worden ondersteund

Digitale basisinrichting

Digitale basisvaardigheden

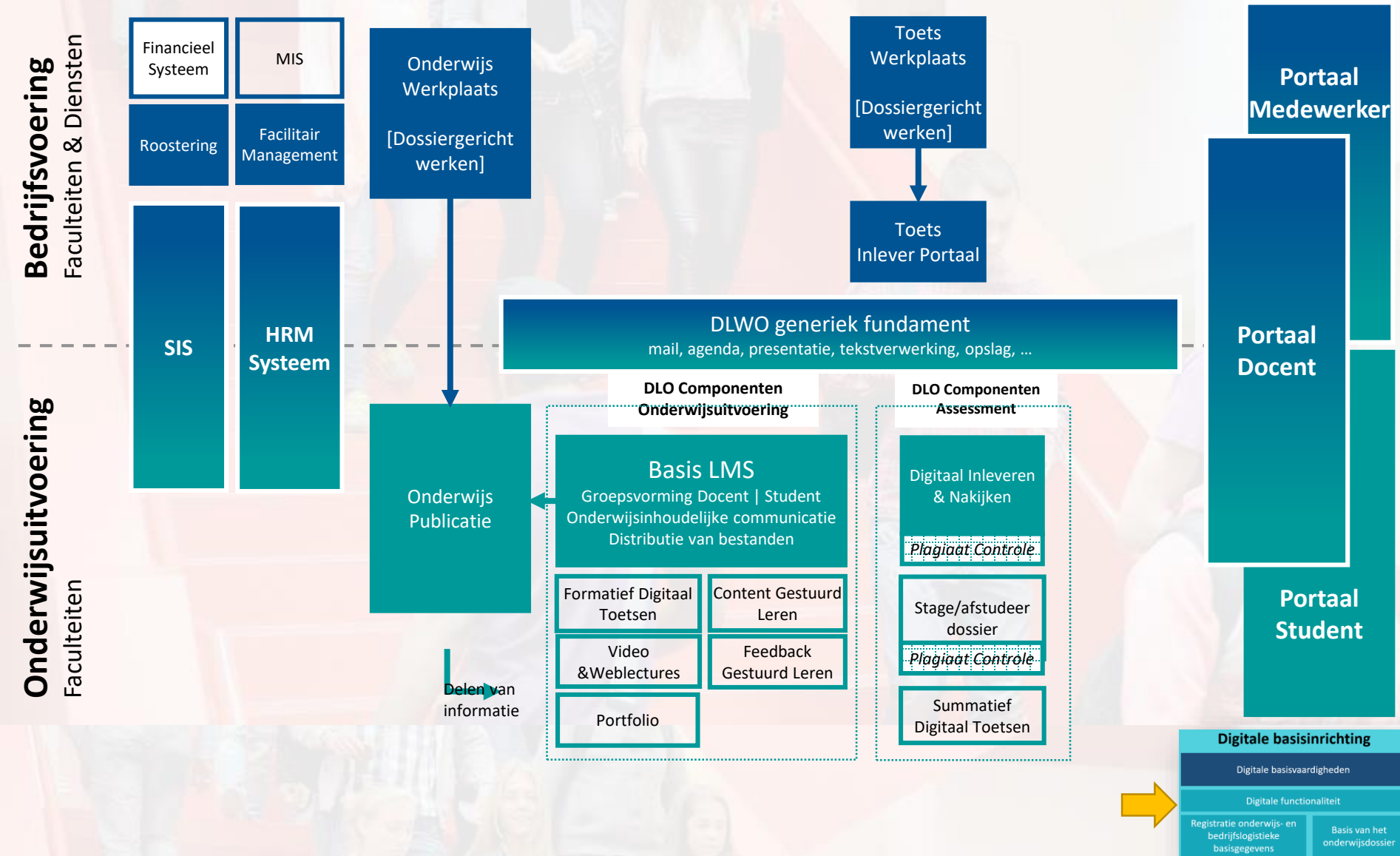
Digitale functionaliteit

Registratie onderwijs-
en bedrijfslogistieke
basisgegevens

Basis van het
onderwijsdossier

- Generiek voor alle opleidingen van de hogeschool
- Minimaal niveau aan digitale vereisten waaraan alle opleidingen moeten voldoen

De functionaliteit van de Digitale Basisinrichting DLO

Digitale Basisinrichting - Opleidingsdossier

Bedrijfsvoering
Faculteiten & Diensten

SIS

HRM
Systeem

DLWO generiek fundament

mail, agenda, presentatie, tekstverwerking, opslag, ...

DLO Componenten
Onderwijsuitvoering

DLO Componenten
Assessment

Portaal
Docent

Onderwijsuitvoering
Faculteiten

Onderwijs
Publicatie

Onderwijsmaterialen
(laag volume)

Basis van het
Opleidingsdossier

Naar Archief (toekomst)

Basis LMS

Groepsvorming Docent | Student
Onderwijsinhoudelijke communicatie
Distributie van bestanden

Digitaal Inleveren
& Nakijken

Plagiaat Controle

Ingeleverd werk
Studenten
(hoog volume)

Basis van het
Studentdossier

Naar Archief (toekomst)

Portaal
Student

Digitale basisinrichting

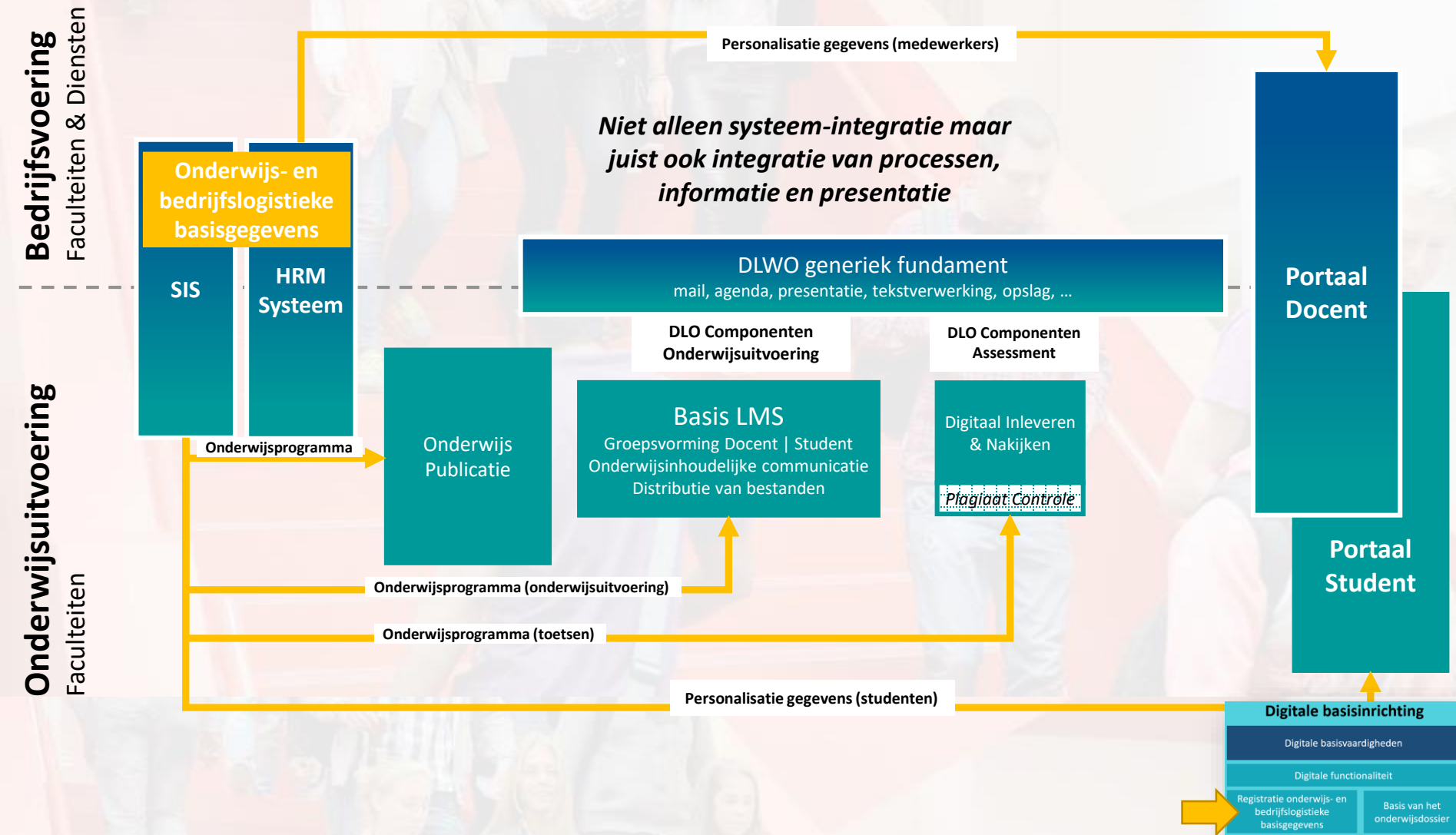
Digitale basisvaardigheden

Digitale functionaliteit

Registratie onderwijs- en
bedrijfslogistiek
basisgegevens

Basis van het
onderwijsdossier

Digitale Basisinrichting – Basisregistratie & integratie

Communicatie, training & adoptie

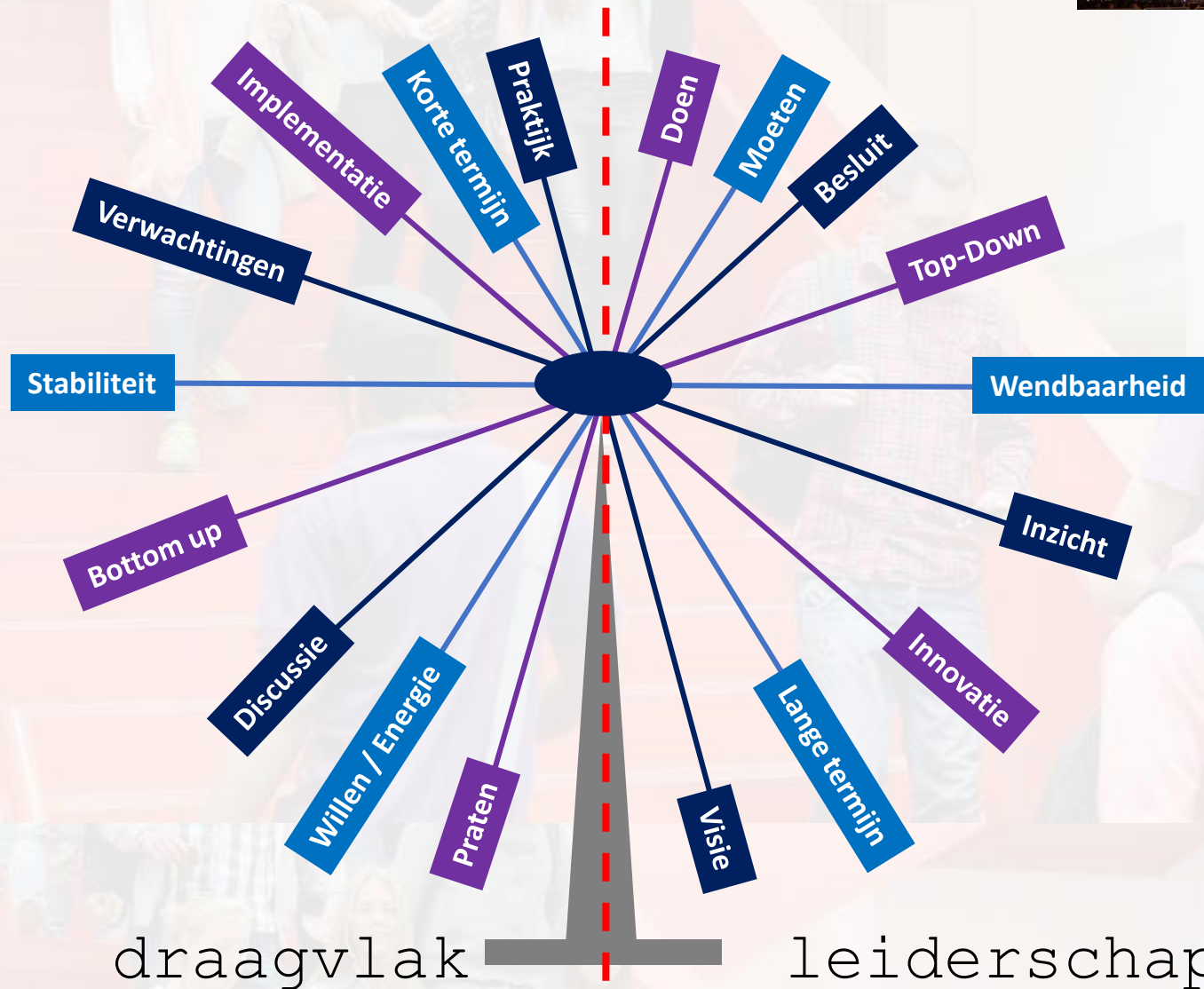
- Communicatie vanuit perspectief DLWO
 - DLWO Café met Nieuwsartikelen
 - i.c.m. Reguliere Nieuwsbrief
 - Lanceringen, Specifieke communicatie naar doelgroep
- DLWO Café live, (gast) presentaties, demonstraties en inzichten
- Invoering van functionaliteit door "gebruikersorganisatie" zelf:
 - Aansturing
 - Lokale communicatie in juiste toon / frequentie
 - Train-the-trainer (key-users)
 - Training
 - Hands-on ondersteuning indien gewenst
 - Begeleiding vanuit centrale programma's

Visie & aanpak vastgesteld ...

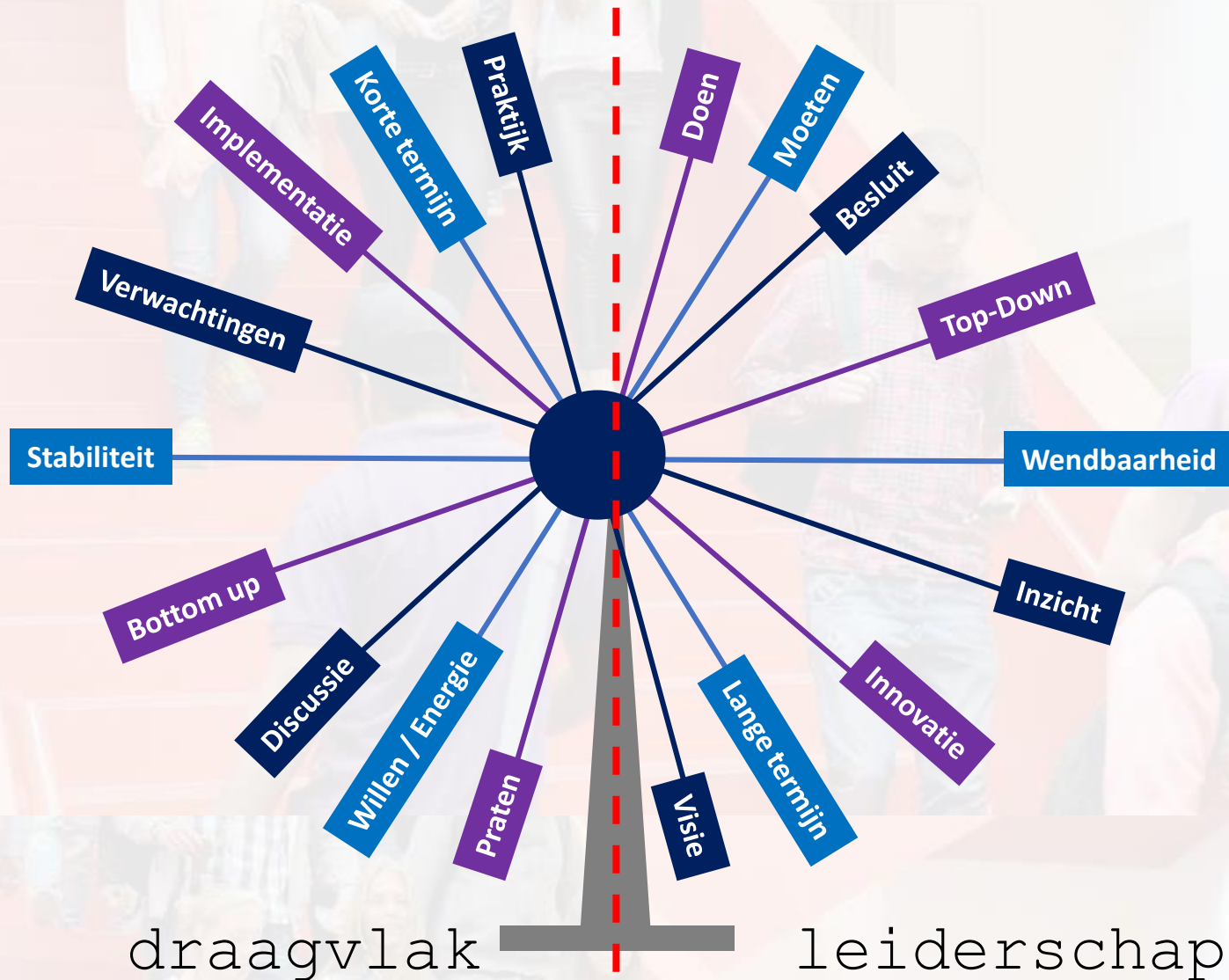
maar:

*Een besluit in het hoger
onderwijs is vaak het begin van
een discussie...*

Dynamiek: de hulliegullie

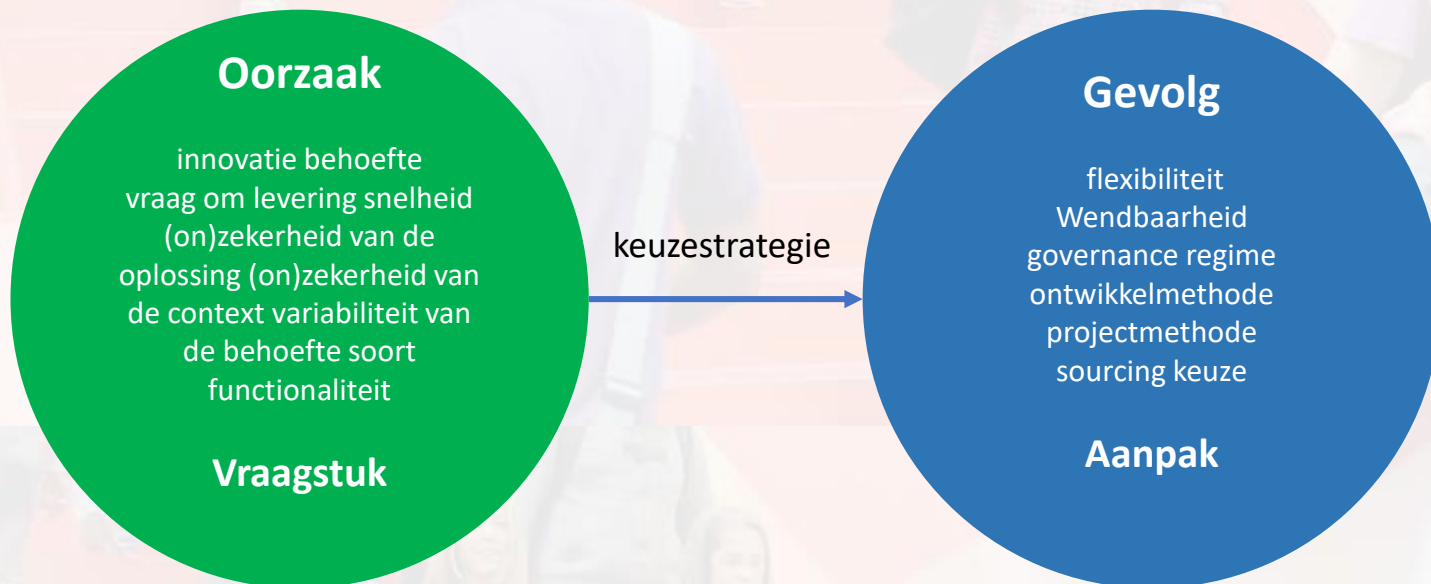

Voorspelbaarheid = essentieel!

Een handvat

- Zoek naar de balans tussen innovatie, planmatige verandering en beheer
 - Niet alleen binnen projecten maar ook in de besturing
 - Kern: pas aanpak aan op aard van vraagstuk
- Whitepaper van Surf "Multimodale governance aanpak met HORA"
- Vraagstuk en aanpak vanuit (on)Zekerheid van context en oplossing

Multimodale governance aanpak

Doel: Op zoek naar feedback / bevestiging

Aanpak: . Incremental
gericht op inbedding
organisatie. Van kl

Stijlnaam: Pilot

Doel: Doorvoeren, we weten wat we willen

Aanpak: Optimaliseren en onderhouden,
nie en leveren

DOEN:

Bij ieder serieus initiatief met zowel stakeholders als projectteam het vraagstuk analyseren en daarbij een passende stijl in aanpak en besturing en bemensing kiezen!!!

Lees: Whitepaper Surf "Multimodale governance aanpak met HORA"

Doel: meer helder

Aanpak: Experimenteel
werkt. Innovatief, c
onderzoeken en bep

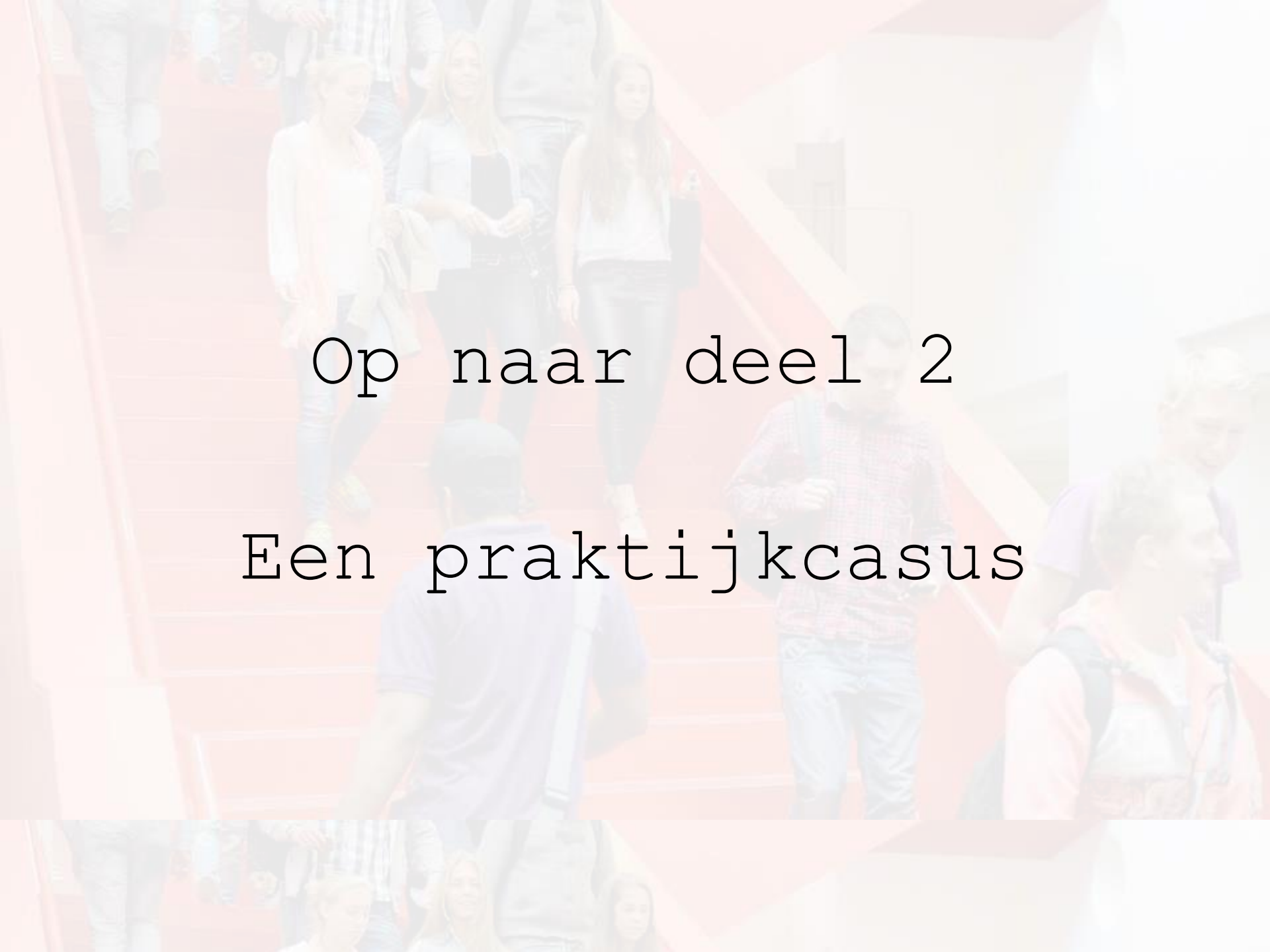
Stijlnaam: Proof of Concept

van oplossing

vraagstuk.
ents, gericht op

Stijlnaam: Productontwikkeling of
procurement

← Context →

The background of the slide is a photograph of a group of students walking down a wide, red-carpeted staircase. The students are dressed in casual attire, including t-shirts, jeans, and hoodies. The image is semi-transparent, allowing the text to be clearly visible over it. The staircase has a wooden handrail on the left side.

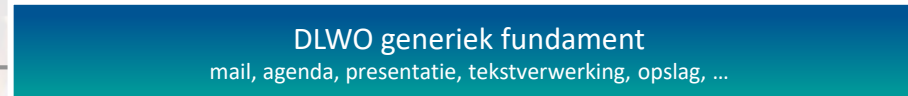
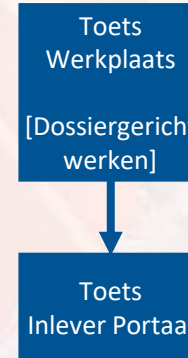
Op naar deel 2

Een praktijkcasus

Praktijkcasus

Bedrijfsvoering

Faculteiten & Diensten

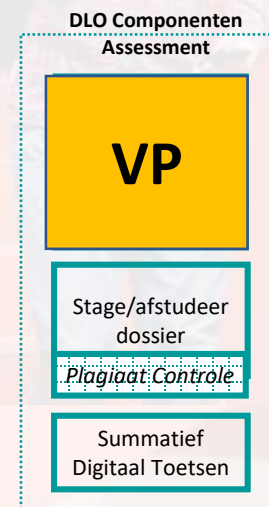

Onderwijsuitvoering

Faculteiten

Delen van informatie

Blended onderwijs in de digitale wijk

13 april 2018

Mariëtte Siemons, ICT & Onderwijsadviseur Faculteit Gezondheidszorg

**“Technologie kan goed onderwijs versterken,
maar de beste technologie kan slecht
onderwijs niet vervangen”**

OECD (2015), *Students, Computers and Learning: Making the Connection*, OECD Publishing, Paris.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264239555-en>

Aanleiding

- Landelijk opleidingsprofiel
 - Opleiden in de breedte
- Momentum pakken
- Grondige herziening

BACHELOR
NURSING
2020

OP WEG NAAR EEN TOEKOMST
BESTENDIG OPLEIDINGSPROFIEL

Leerprincipe en ontwerpprincipes

Leerprincipes	Ontwerpprincipes
Leren kun je overal	Blended learning
Leren is verwonderen	stimuleer nieuwsgierigheid
Balans veiligheid en uitdaging	leren in the challenge zone
Leren doe je samen	Afkijken mag
Leren doe je door nieuwe betekenis te geven	Praktijkgericht leren
Iedereen leert anders	Richt het leren flexibel en variabel in
Samenhang bevordert het leren	Keep it smart simple (KISS)

Kenmerken nieuw curriculum

- Vanuit verschillende beroepssituaties bewoners in de wijk leren kennen.
 - Leren in beroepscontext
 - Beroep dicht bij huis
 - Toekomst van zorg steeds meer thuis
- Eenduidige structuur
- Ieder jaar stage, verschillende plekken
- Onderwijs in kleine groepen
- Digitaal leren met meerwaarde
 - Flexibilisering
 - Differentieren
 - Motiveren
 - Efficiency
- Inzetten van bestaand digitaal materiaal

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Leerjaar 4 Afstudeerfase De competente professional	Afstuderen (Praktijkleren 5 gecombineerd met praktijkgericht onderzoek)		Minor	
	Binnenschools onderwijs 1 dag in de week			
Leerjaar 3 Kernfase 30 EC Minor: 30 EC	Praktijkleren 4 20 weken x 3 dagen		Afstuderen (Praktijkleren 5 gecombineerd met praktijkgericht onderzoek)	
	Beroepssituatie 13 Kwaliteit en innovatie			
	Studie Loopbaan Begeleiding (SLB) Voorbereiding op de afstudeerfase			
Leerjaar 2 Kernfase: Goed worden in je vak	Beroepssituatie 7 Dhr. De Bruin krijgt geen lucht <i>Ziekenhuis – longafdeling – keten – ouderenzorg</i>	Beroepssituatie 9 Een zwaar leven <i>Psychiatrie – extramuraal</i>	Beroepssituatie 11 De wijk <i>Sociale kaart – cultuurverschillen Interprofessioneel samenwerken</i>	Praktijkleren 3 15 weken x 3 dagen
	Beroepssituatie 8 De bewoners van ‘Het Tweede Huis’ <i>Verstandelijke gehandicaptenzorg</i>	Beroepssituatie 10 Een gezonde baby! Maar een zieke moeder.... <i>Ziekenhuis – kraamzorg</i>		Beroepssituatie 12 Verpleegkundig leiderschap
	Studie Loopbaan Begeleiding (SLB) <i>Ontwikkelen als professional</i>			
Leerjaar 1 Propedeuse Kennismaken met het vak	Beroepssituatie 1 Kennismaken met de wijk en haar bewoners <i>Oriëntatie op het beroep en studie</i>	Beroepssituatie 3 Liesbeth wordt gepest (door haar overgewicht) <i>Jeugdgezondheidszorg</i>	Beroepssituatie 4 Grote zorgen bij Dhr. en mw. Jansen <i>Wijkzorg</i>	Beroepssituatie 5 Mw. Zaria wordt plotseling opgenomen <i>Volwassene psychiatrie</i>
	Beroepssituatie 2 De bewoners van huiskamer A <i>Ouderenzorg</i>	Praktijkleren 1 Oriënterende stage 4 weken x 4 dagen	Praktijkleren 2 Oriënterende stage 4 weken x 4 dagen	Beroepssituatie 6 Henk leert leven met een stoma <i>Ziekenhuis</i>
	Studie Loopbaan Begeleiding (SLB) <i>Leren en reflecteren</i>			

“Waarom een virtuele wereld als ze in de echte wereld kunnen leren?”

- Frowine den Oudendammer, 2016 -

Demo digitale wijk

Ontwikkelpoces

- Projectteam, stuurgroep, adviesgroep
 - Ontwikkelteams
 - ICTO ondersteuning en advies
 - Afstemming ICT
-
- Ontwerpen en formats
 - Just in time training
 - Face to face
 - Digitale instructies
 - Practice what you preach

Inbedding in de organisatie

- Nieuwe tools = nieuwe taken en rollen?
 - Wie doet nu, wie doet 't altijd?
- Olievlek gaat snel, maar niet vanzelf
 - Van ontwikkelaars naar docenten
 - Hoe vinden we de digibeet?
- Wat doen wij, wat doen anderen?
 - Netwerk ICTO-ers
 - Korte lijnen ICT

Ervaringen tot nu toe

“Zo lollig, studenten hebben het echt over mijnheer de Bruin, die ouderen gaan echt leven voor ze”

- Ingrid Stevens, docent hbov, 2016 -

Ervaring tot nu toe

Positieve punten	Kritische punten
Overzichtelijk voor studenten/ docenten.	Aanwezigheid studenten (bv. opnames hoorcolleges).
Gestructureerd aangeboden en makkelijk in gebruik voor studenten en docenten.	Verschillende bronnen van informatie waardoor het onduidelijk is wat waar staat (bv. onderwijsinhoud/ rooster).
Volgorde/ opbouw van verschillende onderdelen is helder	Er zijn nog geen heldere afspraken over communicatie tussen studenten en docenten.
Ziet er aantrekkelijk uit.	Ontwikkelaars moeten hun weg vinden in gebruik.
Afwisseling in onderwijsvormen wordt gefaciliteerd (video, quizjes).	Sharepoint biedt soms teveel mogelijkheden/ soms is het ook ondoorgrondelijk
Sluit aan bij de leerprincipes	Studenten zijn te weinig meegenomen in ontwikkelproces.

Aanbevelingen

- Gewoon beginnen!
- Begin klein en houd het overzichtelijk
- Geef voldoende tijd en ruimte voor ontwikkelaars en docenten.
- Bied ondersteuning (onderwijskundig en ICT), just in time!
- Aandacht voor veranderende rollen en taken